

Beknopt

Wat zal er gebeuren als organisaties, verenigingen, ... de wet aan hun laars lappen en zich verder van niets aantrekken ?

De wet zelf voorziet geen straffen. Wat niet wegneemt dat men er geen rekening dient mee te houden, want met deze wet krijgt de vrijwilliger een sterkere positie.

Als er iets misloopt of men loopt tegen de lamp om de ene of de andere reden, dan draagt de organisatie een verantwoordelijkheid, met heel wat nare gevolgen.

De meeste organisaties menen het ernstig met hun vrijwilligers. Ze hebben er bijgevolg geen belang bij om de wet naast zich neer te leggen. Integendeel!

De wet betreffende de rechten van vrijwilligers in tien punten

Alvorens gedetailleerd uit te wijden over de verschillende bepalingen en verplichtingen die in de wetgeving zijn opgenomen, leek het ons nuttig eerst en vooral een bondige samenvatting te maken van de doelstellingen en de principes die deze wetgeving typeren. We zetten ze even op een rij.

1. De wet is automatisch van toepassing op alles wat binnen de definitie van het vrijwilligerswerk valt:
  - het verrichten van activiteiten;
  - door een natuurlijke persoon;
  - onverplicht;
  - onbezoldigd;
  - ten behoeve van anderen of de samenleving;
  - ingericht door een organisatie.
2. Men kan geen taak als vrijwilliger opnemen bij de eigen werkgever als men die taak daar al beroepshalve uitvoert. Alle andere vrijwilligerstaken kunnen wel.
3. Enkel feitelijke verenigingen, vzw's en openbare instellingen kunnen vrijwilligers inschakelen. Ook activiteiten van kleine organisaties (vanaf twee personen) of tijdelijke initiatieven (eenmalige evenementen) vallen onder deze wet. Elke activiteit met een vorm van winstverdeling onder de leden of bestuurders valt buiten het vrijwilligerswerk.
4. De organisatie moet iedere vrijwilliger vooraf de volgende informatie meedelen:
  - de doelstelling van de organisatie;
  - het juridisch statuut van de organisatie;
  - dat (indien verplicht) de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering werd afgesloten;
  - welke andere verzekeringen afgesloten werden (b.v. lichamelijke ongevallen, rechtsbijstand, ...);
  - welke eventuele vergoedingen voor kosten de organisatie voorziet;
  - dat vrijwilligers aan de geheimhoudingsplicht gehouden zijn zoals bedoeld in artikel 458 van het strafwetboek.
5. Bij openbare instellingen, vzw's en bij feitelijke verenigingen die personeel tewerkstellen of die met afdelingen werken, is de organisatie aansprakelijk (verantwoordelijk) voor de fouten die de vrijwilliger maakt. Bij kleine feitelijke verenigingen (zonder personeel) is iedere individuele vrijwilliger persoonlijk aansprakelijk voor zijn eigen fouten.
6. Organisaties die aansprakelijk zijn voor de fouten van hun vrijwilligers worden vanaf 1 januari 2007 verplicht om zich te verzekeren tegen de burgerrechtelijke aansprakelijkheid. Bij kleinere organisaties, die niet aansprakelijk zijn voor de fouten van hun vrijwilligers, is de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering niet verplicht, maar wel aan te raden. Deze vrijwilligers kunnen ook een beroep doen op hun verzekering privé-leven (familiale verzekering).
7. Voor vrijwilligers die onder het gezag van de organisatie werken kunnen de beschermende maatregelen van de arbeidswetgeving ingeroepen worden.
8. Vrijwilligers mogen geen loon ontvangen. Ze mogen wel een vergoeding voor kosten ontvangen. De kosten moeten niet bewezen worden als ze minder dan 27,92 euro per dag en 1116,71 euro per jaar bedragen (index 2006. Deze bedragen volgen dus de evolutie van de index). Ontvangt een vrijwilliger van één organisatie (of van meerdere organisaties samen) meer dan de vastgestelde bedragen, dan kunnen deze enkel als vergoeding van gemaakte kosten beschouwd worden indien al de kosten (binnen het lopende jaar) kunnen bewezen worden.

Indien één of alle grenzen van deze bedragen overschreden worden, zonder dat de kosten kunnen bewezen worden, vallen deze vergoedingen automatisch buiten het vrijwilligerswerk.

9. Werklozen en bruggepensioneerden kunnen vrijwilligerswerk verrichten met behoud van hun inkomen indien ze vooraf een schriftelijke melding doen bij de RVA. Zij kunnen dan probleemloos met het vrijwilligerswerk starten. De RVA heeft 12 dagen de tijd om eventueel te "beperken" of te "weigeren".
10. Arbeidsongeschikten moeten een schriftelijke toestemming aan hun adviserend geneesheer vragen. Leefloners moeten hun vrijwilligerswerk melden bij het OCMW. Andere uitkeringsgerechtigden kunnen vrijwilligerswerk verrichten zonder meldingsplicht.

Concreet bekeken kan je deze wetgeving in feite samenvatten in zes basisprincipes, namelijk:

- **Definitie van het vrijwilligerswerk**
- **Informatieplicht aan de vrijwilligers**
- **Aansprakelijkheid van de vrijwilliger en de organisatie**
- **Verzekering van het vrijwilligerswerk**
- **Kostenvergoeding aan de vrijwilligers**
- **Uitkeringsgerechtigde vrijwilligers**

Deze zes basisprincipes worden in de hierna volgende documentatie elk afzonderlijk op een gedetailleerde wijze toegelicht.